

חג סוכות

לשמח את שלי

בחג סוכות יש חובה יתירה, כמבואר בזוהר הקדוש (פר' אמור קד, א) שצריך לשמח את העניים בחג סוכות, ועוד לפני שהאדם יושב לסעוד את סעודתו יכין מנה יפה ומכובדת לעניים. ומבאר הזוהר הקדוש שם מישודקה ויזיפשוואה תא ותכוסל וימזמש ימו, מיינעה קלח ונייה מישודקה ויזיפשוואה לש הדועסה קלחש, ולא נותן להם את חלקם, כולם קמים מעליו ואומרים עליו: "אל תלחם את לחם רע עין" (משלי כג, ו). ומוסיף אברהם אבינו ואומר עליו: "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" (במדבר טז, כו) ויוצא מסוכתו וכולם יוצאים אחריו. ויצחק אבינו אומר עליו: "ובטן רשעים תחסר" (משלי יג, כה), ויעקב אבינו אומר עליו: "פתך אכלת - תקיאנה" (שם כג, ח), ושאר האושפיזין אומרים עליו: "כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום" (ישעיה כח, ח). לעומת זאת, מי שזוכה לתת בחג סוכות חלק מכובד מסעודתו לעניים, הקב"ה והאושפיזין שמחים עימו בחג, ואברהם אבינו מברכו בפסוק: "אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ" (ישעיה נח, יד), ויצחק אבינו מברכו בפסוק: "גבור בארץ יהיה זרעו, דור ישרים יבורך, הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד" (תהלים קיב, ב), ויעקב אבינו מברכו בפסוק: "אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספק" (ישעיה נח, ח), ושאר האושפיזין הקדושים מברכים אותו בפסוק: "ונחך ה' תמיד, והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ, והיית כגן רווה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו" (שם פס' יא). ואם חושש האדם שמא לא יזדמנו לו עניים במשך החג, עצתו היא כמו שכתב הגאון הקדוש ר' אליעזר פאפו זיע"א בספרו פלא יועץ (אות ס' ערך "סוכה") שיטול בערב החג סכום כסף הגון ויחלק אותו לשבעה חלקים, ועל כל חלק יאמר בפיו בפירוש: "זה אני נותן בשביל חלק אברהם אושפיזא קדישא, וזה אני נותן בשביל חלק יצחק אושפיזא קדישא" וכן לכל שאר האושפיזין, וימסור את הכל לצדקה כבר בערב החג. ואכן ישנו קשר מיוחד בין מצות הצדקה לבין מצות הסוכה, כי לשתי מצוות אלו כוונה אחת - "להקים את סוכת דוד הנופלת". והביאור בזה כי השכינה הקדושה נקראת "סוכת דוד", ובזמן הגלות, כאשר השכינה הקדושה מושלכת בעוונותינו באשפחות וכבודה מושפל עד עפר היא בבחינת "סוכת דוד הנופלת" (עמוס ט, יא), ועבודתנו היא להרבות במעשים טובים ולהביא את הגאולה השלימה ולבנות את בית המקדש השלישי, ובזה להקים את השכינה מן העפר ולהושיבה על כסא המלוכה בהיכלה. וישנו כח מיוחד במצות הצדקה לפעול זאת, וכמו שכתב רבנו האריז"ל (שעה"כ דרושי תפילת השחר דרוש א) שלכן צריך לתת צדקה בעמידה דוקא, "כי כיון שהטעם קראל תלפון תוכלמה הנהו, רכזנכ תוכלמהו הניכשה איהש ינעל הקדצ תתל ידכ אוה (הקדצ תניתנב) בעוונותינו הרבים, ולכן צריך שיתננה מעומד ויכוין להקיימה ולהעמידה מעומד". וכן במצות הסוכה ישנו כח מיוחד לפעול זאת, שהרי השכינה הקדושה היא בבחינת סוכה כנ"ל, וכאשר האדם בונה סוכה נאה ומהודרת, ויושב בתוכה מתוך שמחה ורצון טוב, בזה הוא מקים את אותה סוכה עליונה - השכינה הקדושה וינע ונשי וכל - ארפעמ אתניכש אמקאל - תחא הנוכ הקדצה תוצמלו הכוסה תוצמלש וויכמו. התליפנמ - מיוחד להרבות בצדקה בחג סוכות דוקא עוד יותר מכל זמן אחר. ועל ידי הריבוי בנתינת צדקה בחג סוכות נזכה שתתקיים במהרה בימינו נבואת הנביא עמוס: "ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת, וגדרתי את פרציה, והריסותיו אקים, ובניתי כימי עולם" (עמוס ט, יא). ויש לקשר לכך את מה שכתב הטור (או"ח סי' תצ) בשם רבנו האי גאון: "שמעתי מפי חכמים כי תחיית המתים עתידה להיות בניסן, ונצחת (נצחון מלחמת) גוג ומגוג בתשרי, ומשום הכי בניסן מפטירין 'העצמות היבשות' ובתשרי 'ביום בא גוג'". והיינו כי

קבלה היתה ביד רבותינו הראשונים שמלחמת גוג ומגוג תהיה בזמן חג סוכות . וכל מי שיהיה זהיר ביותר הן במצות הסוכה , לעשותה בהידור וכן לשמוח בישיבתה, יזכה להינצל ממלחמה זו, ורמז לכך במה שנאמר: ריתסיון יפצי הכוסה ידי לעש רמולכ, (ה, זכ מילהת) "ולהא רתסב ינרתסי הער סויב הכוסב יננפצי יכ" הקב"ה את האדם מן האויבים העתידיים לבוא באותו "יום רעה" של מלחמת גוג ומגוג. וכאשר בנוסף למצות הסוכה יוסיף האדם גם להרבות במצות הצדקה (הקשורה במצות הסוכה כנ"ל) תהיה לו שמירה מעולה מן האויבים פי כמה וכמה, וכמו שאמרו חז"ל (בבא קמא טז, ב) שעל ידי הצדקה אויביו של האדם נופלים לפניו . וקרנו תרום בכבוד.

